

ANVISNINGAR, DEL I ALLMÄN DEL

Anvisningar för kommersiell vidareförädlares tillhandahållande av geodata (fastighets- och geografisk information) till slutanvändare

Innehåll

1	INLEDNING	2
2	VAD MÅSTE VI FÖRHÅLLA OSS TILL?	2
3	PARTNERSUPPORT	4
4	VIDAREFÖRÄDLARE	5
5	SLUTANVÄNDARE (SLUTKUND)	5
5.1	SLUTANVÄNDARE (SLUTKUND)	5
5.2	AVTALSVILLKOR FÖR SLUTANVÄNDARE	5
5.2.1	<i>Kommersiell slutanvändning</i>	6
5.2.2	<i>Icke kommersiell användning</i>	7
5.2.3	<i>Forskning, utbildning och kulturverksamhet</i>	7
5.2.4	<i>Offentlig användning</i>	7
5.2.5	<i>Villkor för följdprodukt/Avtalsvillkor för specifik användning</i>	10
6	”PROVA PÅ”	10
7	AVGIFTER	11
8	GEODATASAMVERKAN	11
9	LAGRING OCH/ELLER BEARBETNING UTANFÖR EU/EES OCH LAGRING OCH/ELLER BEARBETNING HOS EXTERN LEVERANTÖR, TILL EXEMPEL GENOM ANVÄNDNING AV SÅ KALLADE MOLNTJÄNSTER ELLER DEDIKERAD SERVER	11
10	ANVÄNDNING AV GEODATA I PROJEKT	12
11	AVGIFTSFRIA GEODATA	12
12	AVGIFTSFRIA GEODATA TILL STATLIGA MYNDIGHETER SOM INTE ÄR AFFÄRSVERK	12
13	AVGIFTSFRIA GEODATA TILL KOMMUNALA RÄDDNINGSTJÄNSTER/RÄDDNINGSFÖRBUND OCH AMBULANSVERKSAMHETER INOM REGION OCH LANDSTING	13
14	FÖRÄNDRINGSFÖRTECKNING	13

I Inledning

Anvisningar för vidareförädlare är en samling dokument vars syfte är att hjälpa dig som vidareförädlare att upprätta och tolka avtal samt ge praktisk information inför beställning och leverans av Lantmäteriets geodata. Dokumentet omfattar inte geodesi och historiska kartor.

Anvisningar för vidareförädlare består av sex delar:

- [Del 1; Allmän del](#) beskriver förutsättningar och beslut som gäller generellt för samtliga informationsslag.
- [Del 2; Fastighetsinformation](#), beskriver vad som gäller specifikt för informationsslaget.
- [Del 3; Geografisk information](#), beskriver vad som gäller specifikt för informationsslaget.
- [Del 4; Bild- och höjdinformation](#), beskriver vad som gäller specifikt för informationsslaget.
- [Del 5; Följdproduktion och extern användning](#) redogör för de förutsättningar, villkor och avgiftsberäkning som gäller för framställning och spridning/ tillgängliggörande av olika typer av följdprodukter.
- [Del 6; Samverkan](#) beskriver vad som gäller för tillhandahållande av data då samverkan sker.

Anvisningar för vidareförädlare omfattar inte uppgifter om satellitbilder ur satellitdatabasen Saccess. Mer information om [Saccess](#) finns på [Lantmäteriets webbsida](#).

2 Vad måste vi förhålla oss till?

Anledningen till att Lantmäteriet sätter upp villkor, restriktioner och tar ut avgifter för användning av geodata beror på de författningar och beslut som styr verksamheten. Lantmäteriet ska, i sitt uppdrag från staten, bevaka statens rättigheter, säkerhet med mera avseende den geodata som tillhandahålls till allmänheten och marknaden. Tillhandahållandet av geodata finansieras i stor utsträckning av avgifter. Lantmäteriet fullföljer sitt uppdrag med stöd av förordning (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet (Lantmäteriets instruktion) samt de författningar som redovisas nedan.

Upphovsrättslagen

De geodataprodukter som Lantmäteriet tillhandahåller innehar ett upphovsrättsligt skydd enligt lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (URL). Geodataprodukterna omfattas av katalog-/databasskydd i enlighet med 49 § URL, då de utgör arbeten i vilka ett stort antal uppgifter har sammanställts eller vilka är resultatet av en väsentlig investering. Katalog- och databasskydd är en till upphovsrätten närstående rättighet vilken ger rättighetsinnehavaren en uteslutande rätt att framställa exemplar av arbetet eller göra det tillgängligt för allmänheten.

Den geodata som tillhandahålls från Lantmäteriet ägs av staten men Lantmäteriet, verksamhetsområde Geodata, ansvarar för att förvalta dessa data

och se till att de kommer till nytta i samhället. Geodata kan som huvudregel inte säljas fritt och den kan inte överlåtas. Den som vill använda sig av en geodataprodukt som kommer från Lantmäteriet måste därför ingå ett licensavtal med Lantmäteriet som reglerar hur aktuella geodata får användas (villkor) och vilka avgifter som ska gälla för nyttjandet. Om någon använder Lantmäteriets geodata utan avtal eller på annat sätt än vad som framgår av avtalsvillkoren kan användningen utgöra såväl ett upphovsrättsintrång som ett avtalsbrott.

Vissa av Lantmäteriets geodata är dock undantagna från kravet på licensavtal inför användning.

- det gäller de geodataprodukter som tillgängliggjorts enligt lag (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data (värdefulla datamängder). De omfattas av [nya användningsvillkor](#) för värdefulla datamängder samt
- de geodataprodukter som tidigare gjorts tillgängliga under den öppna licensen [Creative Commons, CC0](#). CC0 innebär att du får använda, sprida, göra om, modifiera och bygga vidare på Lantmäteriets öppna data - även i kommersiella sammanhang - utan några restriktioner. Du får gärna ange Lantmäteriet som källa när du sprider våra öppna data vidare, men det är inget krav.

Lagen (2016:319) och förordningen (2016:320) om skydd för geografisk information

Sammanställningar av geografisk information får i vissa fall inte spridas utan att tillstånd lämnats av regeringen eller den myndighet som regeringen utser. Geografisk information definieras i lagen om skydd för geografisk information som "Lägesbestämd information om förhållanden på och under markytan samt på och under sjö- och havsbotten".

Det krävs generellt sett tillstånd för spridning av flygfotografier eller liknande registrering från luftfartyg över svenskt landterritorium. Lantmäteriet är tillståndsgivande myndighet enligt förordningen (2016:320) om skydd för geografisk information. Sprider man en sådan sammanställning som anges i lagen utan tillstånd riskerar man böter eller upp till ett års fängelse.

Tillstånd kan vidare krävas för spridning av sammanställningar av geografisk information avseende svenskt sjöterritorium. Dessa ärenden handläggs av Sjöfartsverket.

Om du känner dig osäker på om du behöver tillstånd är du välkommen att kontakta oss via telefon eller e-post. Vi hjälper dig gärna. Ytterligare information finns även att tillgå på [Lantmäteriets webbsida](#) under fliken [Om Lantmäteriet/Rättsinformation/ Spridningstillstånd](#).

Ansökan skickas till Lantmäteriet via e-post tillstandsarenden@lm.se eller skickas till Lantmäteriet, Kart- och bildsekretess, 801 82 Gävle.

Den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) och lagen (2000:224) om fastighetsregister (FRL)

Syftet med fastighetsregistret är att ge offentlighet till den information som finns däri, det vill säga fastighetsanknuten information. Fastighetsregistret innehåller dock en mängd olika personuppgifter. Med personuppgift avses varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. Det framgår av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, GDPR. Om ett tillhandahållande innefattar personuppgifter måste den som tar emot uppgifterna ha ett giltigt ändamål för sin behandling. Dessa giltiga ändamål framgår av 2 § FRL. Utöver giltiga ändamål ställer FRL upp vissa andra krav för att säkerställa att uppgifterna som lämnas ut hanteras på ett säkert sätt.

När en aktör behandlar personuppgifter är denne personuppgiftsansvarig, vilket innebär en skyldighet att följa de krav som ställs upp i GDPR, till exempel angående laglig grund för behandling samt att man inte hanterar fler uppgifter än vad som behövs.

Lantmäteriet är enligt FRL personuppgiftsansvarig för fastighetsregistret och måste därför beakta kraven i såväl FRL som i GDPR (inkl. kompletterande svensk lagstiftning) innan ett utlämnande av personuppgifter från fastighetsregistret kan ske. Vidareförädlare är inte direkt bundna av att följa FRL men blir indirekt bunden av de ändamål som anges där med stöd av GDPR:s krav på ändamålsbegränsning. Vidareförädlaren får därför inte använda personuppgifterna för andra ändamål än de för vilka uppgifterna har samlats in.

Ansvar och skadestånd

I skadeståndslagen (1972:207) (3 kap. 3 §) regleras ansvar för ren förmögenhetsskada som vållas av att en myndighet genom fel eller försummelse lämnar felaktiga upplysningar eller råd.

Lantmäteriet informerar med anledning av detta om att innehållet i Lantmäteriets geodataprodukter, med avseende på exempelvis noggrannhet och aktualitet, framgår av produkternas specifikationer och beskrivningar. Kommersiell vidareförädlare måste upplysa slutanvändare om detta och ska inte ge några garantier om informationens användbarhet. Som ett exempel kan det nämnas att de fastighetsgränser som redovisas i produkterna inte har någon rättsverkan. Ytterligare bestämmelser om ansvar och skadestånd finns i lagen om fastighetsregister (13 §) och artikel 82 i GDPR.

3 Partnersupport

Partnersupport är en funktion hos Lantmäteriet med uppgift att stödja vidareförädlare, till exempel vid tolkning av innehållet i dessa anvisningar, samt i övrigt vara vidareförädlarens kanal in till Lantmäteriet.

E-post: partner@lm.se

4 Vidareförädlare

Vidareförädlare får genom sina respektive avtal med Lantmäteriet rätt att tillhandahålla geodata till slutanvändare. Kommersiell vidareförädlare får genom vidareförädlaravtalet rätt att teckna slutkundsavtal och tillhandahålla geodataprodukter vidare till slutanvändare. Den kommersiella vidareförädlaren ska i alla sådana affärer inkludera licensavgifter från Lantmäteriet enligt gällande taxa för aktuellt geodata eller enligt vad som anges i särskilt följdproduktavtal. Alla slutkundsavtal ska redovisas till Lantmäteriet och licensavgifterna ska, via den kommersiella vidareförädlaren, betalas in till Lantmäteriet enligt vad som anges i Anvisningar för vidareförädlare för aktuell geodata.

Kommersiell vidareförädlare som har tecknat partneravtal med Lantmäteriet har också rätt att teckna licensavtal med vidareförädlare i andra led. Lantmäteriet ska godkänna dessa avtal.

Kommersiell vidareförädlare som tecknat följdproduktavtal med Lantmäteriet har rätt att framställa och sprida/tillhandahålla förädlad produkt som innehåller geodata eller som är beroende av geodata för sin framställning. En kommersiell vidareförädlare kan ha ett eller flera följdproduktavtal.

En vidareförädlare har inte rätt att använda geodata för egen intern användning eller privat bruk.

Mer om handläggning av avtal framgår av [delarna 2 - 6 av Anvisningar för vidareförädlare](#).

5 Slut användare (slutkund)

5.1 Slut användare (slutkund)

En slut användare (slutkund) motsvaras av ett organisations-/personnummer.

5.2 Avtalsvillkor för slut användare

Lantmäteriet tillämpar fyra användningskategorier för slut användning av avgiftsbelagd geodata: offentlig användning, kommersiell slut användning, icke kommersiell användning samt användning för forskning, utbildning och kulturverksamhet. Observera att det är användningen och inte användaren som avgör vilken användningskategori som är aktuell. Detta innebär att till exempel en kommun kan använda geodata både enligt villkoren för offentlig användning och enligt villkoren för kommersiell slut användning beroende på användningens natur. Om så är fallet behöver kommunen licens för båda dessa användningsområden. Licens för offentlig användning för sina offentliga uppgifter och licens för kommersiell slut användning för sin konkurrensutsatta verksamhet.

Lantmäteriet har sammanställt dessa villkor i bilagor.

För produkter som beställs i Geotorget:

- Avtalsvillkor för offentlig slut användning,

- Avtalsvillkor för offentlig slutanvändning inom ambulans- och räddningstjänstverksamheter,
- Avtalsvillkor för kommersiell slutanvändning,
- Avtalsvillkor för icke kommersiell slutanvändning, och
- Avtalsvillkor för Forskning, utbildning och kulturverksamhet

För produkter som beställs på annat sätt:

- Slutkundsvillkor offentlig användning,
 - Slutkundsvillkor för offentlig användning inom ambulans- och räddningstjänstverksamheter
- Slutkundsvillkor kommersiell slutanvändning,
- Slutkundsvillkor icke-kommersiell användning, och
- Slutkundsvillkor forskning, utbildning och kulturverksamhet.

Licensavtal som vidareförädlare upprättar med slutanvändare ska klart ange vilken användningskategori som avtalet avser och innehålla villkor för aktuell användning. Antingen ska aktuella villkor integreras i avtalet eller så kan bilagan bifogas med tydlig hänvisning till aktuell användningskategori. Aktuell version av respektive bilaga återfinns på [återförsäljarsidorna](#) på Lantmäteriets webbsida.

Villkor för aktuell användning ska ingå i vidareförädlarens avtal med slutkund oavsett om avtalet undertecknas av parterna eller inte.

5.2.1 KOMMERSELL SLUTANVÄNDNING

Villkoren för kategorin för kommersiell slutanvändning ska tillämpas med avseende på verksamhet som bedrivs i kommersiellt syfte i varierande associationsformer (aktiebolag, kommanditbolag, handelsbolag, enkelt bolag, ekonomisk förening, europeisk ekonomisk intresseförening (EEIG), vissa stiftelser etc.). I denna kategori ingår även statliga myndigheters affärsverksamhet och kommunal affärsverksamhet som ska bedrivas på affärsmässig grund eller enligt affärsmässiga principer.

Bolag som ingår i en koncern kan teckna ett avtal om koncernlicens. Det bolag som tecknar ett avtal om koncernlicens har rätt att dela data med det i avtalet angivna antalet bolag som finns inom koncernen. Bolagen får använda delat data i enlighet med avtalsvillkoren. Det bolag som tecknar avtal om koncernlicens ansvarar för att avtalsvillkoren följs. Licensavgiften beräknas utifrån antalet bolag som ska använda de data man fått tillgång till. På begäran från Lantmäteriet ska bolaget som tecknat avtal om koncernlicens ange vilka bolag som det bolaget har delat data med.

Koncern har samma betydelse som i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551).

Med koncern likställs annan företagsgrupp av motsvarande slag i vilken moderorganisationen är en svensk juridisk person som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078), en motsvarande utländsk juridisk person med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller kommun, landsting eller kommunalförbund. Företagsgrupp av motsvarande slag

har samma betydelse som i 21 kap. 2 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551).

För tillhandahållande av geodata som innehåller personuppgifter krävs prövning av ändamålet med behandlingen för varje bolag som får/kan få tillgång till uppgifterna.

5.2.2 ICKE KOMMERSIELL ANVÄNDNING

Villkoren för kategorin för icke kommersiell användning ska tillämpas på verksamhet som inte bedrivs yrkesmässigt eller med kommersiellt syfte. Verksamheten kan bedrivas för ideella ändamål, till exempel verksamhet i ideella föreningar eller för privat bruk.

5.2.3 FORSKNING, UTBILDNING OCH KULTURVERKSAMHET

Villkoren för kategorin för forskning, utbildning samt kulturverksamhet ska tillämpas med avseende på verksamhet som rör formell utbildning, icke-kommersiell forskning (dvs. där resultatet publiceras öppet för alla) samt kultur- och biblioteksverksamhet. Forskning, utbildning samt kulturverksamhet som ligger under statlig eller kommunal verksamhet och där den statliga eller kommunala myndigheten innehar en licens för offentlig användning eller är användare i Geodatasamverkan, får använda den geodataprodukt som licensen omfattar och behöver inte teckna en separat licens för sådan användning inom forskning, utbildning och kulturverksamhet.

Med forskning avses icke-kommersiell forskning där resultaten är av allmänt intresse och blir allmänt tillgängliga eller publicerade oberoende av vilken organisationsform verksamheten har där forskningen bedrivs. Företagsforskning där syftet är att främja den egna affärsverksamheten omfattas inte. Hembygdsforskning eller släktforskning, som bedrivs inom ideella föreningar eller av privatpersoner omfattas inte. Sådan verksamhet faller under användningskategorin icke kommersiell slutanvändning.

Med formell utbildning avses grundskola, gymnasium och högskola/universitet som kan bedrivas i kommunal regi men även som privatskola eller friskola. Även folkhögskolor är att betrakta som formell utbildning.

Anmärkning: Utbildningar som bedrivs på kommersiella grunder och som har som affärsidé att anordna riktade utbildningar mot ett enskilt företag eller i syfte att utbilda användare av en specifik programvara eller applikation faller inte inom användningskategorin forskning, utbildning och kulturverksamhet. Sådan verksamhet faller under användningskategorin kommersiell slutanvändning.

5.2.4 OFFENTLIG ANVÄNDNING

Med offentlig användning avses utförande av offentliga uppgifter hos statliga och kommunala myndigheter, vissa kommunala bolag samt andra organisationer som utför offentliga uppgifter.

Vad som avses med offentlig verksamhet i detta sammanhang kan likställas med vad som framgår av proposition 2021/22:225, s. 25 som anger: Statliga

och kommunala myndigheters verksamhet grundas på legalitetsprincipen, vilket innebär att de åtgärder en myndighet vidtar ska ha stöd i rättsordningen och är att betrakta som offentlig verksamhet. Det utesluter inte att även en statlig eller kommunal myndighet kan bedriva konkurrensutsatt verksamhet.

Offentlig verksamhet är alltså sådan verksamhet som bedrivs med stöd av lag eller annan författning. För en kommuns del kan det röra sig om det som omfattas av den generella kompetensen i Kommunallagen eller uppgifter som kommunen ansvarar för enligt specialförfattning. Även sådan verksamhet som utförs av privata aktörer för kommunens räkning omfattas.

Kommun och region har enligt 2 kap. 7 § kommunallagen (2017:725) rätt att bedriva näringsverksamhet som faller inom den kommunala kompetensen under förutsättning att den bedrivs utan vinstsyfte och att den syftar till att ”tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna”. Sådan verksamhet ska anses falla inom begreppet offentlig användning.

Med offentlig verksamhet avses inte konkurrensutsatt verksamhet (affärsverksamhet) eller verksamhet som bedrivs på affärsmässiga grunder eller enligt affärsmässiga principer.

Med konkurrensutsatt verksamhet avses en kommersiell verksamhet som bedrivs i former och på villkor som liknar privat företagande. En indikation på att en verksamhet är konkurrensutsatt är att det inom ramen för den verksamheten erbjuds kundspecifika anpassningar av data, exempelvis i form av analyser eller särskilda bearbetningar och att prissättningen sker på affärsmässig grund. En förutsättning för att det ska röra sig om konkurrensutsatt verksamhet är att det verkligen finns andra faktiska eller potentiella utförare. När verksamhet bedrivs i myndighetsform framgår det ofta av myndighetens uppdrag, till exempel i myndighetens instruktion, att viss verksamhet ska bedrivas i konkurrens med andra marknadsaktörer. En myndighet som i sin verksamhet har till uppgift att för samhällets räkning inhämta och tillgängliggöra vissa data ska normalt sett inte betraktas som konkurrensutsatt. Det gäller även om verksamheten är helt avgiftsfinansierad.”¹

Användning av geodata i verksamhet som bedrivs i konkurrens med andra marknadsaktörer och där priset sätts på affärsmässiga grunder utgör typiskt sett kriterier på kommersiell slutanvändning. Vilka kommunala verksamheter som ska bedrivas på affärsmässig grund regleras i speciallagstiftning, se till exempel lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, ellagen (1997:857), fjärrvärmelagen (2008:263).

Ytterligare information om offentlig användning finns att hämta i dokumentet [SKR:s tolkning av vilka kommunala verksamheter som omfattas eller inte omfattas av licensen för offentlig användning](#) som finns på Lantmäteriets webbsida.

¹ Prop. 2021/22:225, s. 79.

Licens för att få använda avgiftsbelagd geodata kan tecknas antingen genom Geodatasamverkan, via en vidareförädlare eller direkt med Lantmäteriet.

Läs mer om geodatasamverkan under punkt 8 samt [Anvisningar för vidareförädlare, Del 6; Samverkan](#).

Kommunal verksamhet med gränsöverskridande inriktning, kommunalförbund och liknande förbund:

- För att få använda geodata i kommunal verksamhet med gränsöverskridande verksamhet måste alla parter ha licens för de geodata som ska användas, antingen via användaravtal för Geodatasamverkan, via en vidareförädlare eller direkt från Lantmäteriet.
- I samverkan får varje kommun använda geodataprodukter över sin kommun. Saknar någon användare i samverkanlicens för geodata som ska användas, måste sådan licens tecknas antingen av kommunen eller av slutanvändaren/kommunalförbundet.
- Om fastighetsinformation levereras från kommunens ”lager” till ett kommunalförbund är det upp till kommunen att tillämpa GDPR med kompletterande svensk lagstiftning, inklusive bedömningen om användningen är förenlig med ändamålet för vilket de fått uppgifterna. Om kommun beställer geodata enbart för att direkt vidareförmedla dessa till kommunalförbund, eller att kommunen beställer direkt till kommunalförbundet, ska kommunalförbundets användning av informationen först genomgå prövning enligt fastighetsregisterlagen (ändamålsprövning). Detsamma gäller om kommunalförbundet själva beställer direkt från Lantmäteriet.
- Observera att ny ändamålsprövning krävs för användning av fastighetsinformation för annat ändamål än det som angavs då kommunen införskaffade informationen.

Grundläggande generella riktlinjer för GIS-kartor på webb och publika e-tjänster inom ramen för offentlig användning:

- Tjänsternas innehåll och funktionalitet ska anpassas till avsedd myndighetsuppgift.
- Bakgrundskartor (Topografisk webbkarta inkl. fastighetsgränser och fastighetsbeteckningar), ortofoton och höjddata (terrängskuggning) får visas (men endast som sammanslagna rasterbilder) som bakgrund i externa tjänster i den mån det bedöms vara nödvändigt för inhämtande eller spridning av den egna informationen.
- Lantmäteriets information får visas över hela licenstagarens organisations verksamhetsområde (kommun, län eller hela landet) även om den egna informationen inte finns över hela området.
- Det ska inte vara möjligt att ladda ner Lantmäteriets data eller att som användare sätta sig i direktförbindelse med (koppla upp sig mot) karttjänster med licensierat innehåll.

- Det är tillåtet att möjliggöra för användare att göra utskrifter av kartbilder, till exempel i PDF-format, när detta är befogat med hänsyn till myndighetsuppgiften.
- Tjänsterna ska inte innehålla funktioner (verktygslåda) utöver det som krävs för myndighetsuppgiften. Standardverktyg för att mäta sträckor och arealer är dock alltid tillåtna.
- Slutanvändaren ska inte kunna bearbeta informationen om det inte är relaterat till fullgörandet av myndighetsuppgiften (till exempel vid ansökningar). Offentlig verksamhet får göra geodata för tredje persons egen fastighet tillgänglig i bearbetningsbar form om geodata är kopplad till att utföra en specifik myndighetsuppgift (till exempel lämna in bygglov). Geodata får endast användas i det specifika ärendet.
- I samverkanstjänster ska samtliga samverkande myndigheter/kommuner/andra organisationer ha licens för det nyttjande av licensierade geodata som tjänsten ger tillgång till.
- Användare av tjänsterna ska, genom copyrightmärkning och annan information, göras medvetna om att bakgrundskartorna är upphovsrättskyddade.
- Lantmäteriets söktjänster för fastigheter och adresser får normalt inte nyttjas i externa tjänster.

5.2.5 VILLKOR FÖR FÖLJDPRODUKT/AVTALSVILLKOR FÖR SPECIFIK ANVÄNDNING

Framställning och tillhandahållande av geodata i följdprodukt kräver följdproduktavtal. Olika typer av följdprodukter innebär olika villkor och avgifter för slutanvändares användning av de geodata som ingår i följdprodukten. Dessa olika typer av användning har grupperats och för varje identifierad grupp av likartad användning har det upprättats villkor för just den typen av användning. Dessa beskrivs i [Anvisningar för vidareförädlare, Del 5; Följdproduktion och extern användning](#).

6 ”Prova på”

Lantmäteriet erbjuder en möjlighet att under en månad prova på geodatatjänsterna gratis. Detta för att kunden ska kunna få en uppfattning om hur geodatatjänsterna fungerar.

Det krävs att kunden tecknar en ”prova på”-licens. Ska en av Lantmäteriets tjänster som innehåller fastighetsinformation beställas, måste först en ansökan om ändamålsprövning göras. Under ”prova på”-tiden får kunden tillgång till verifieringsmiljö för test. I verifieringsmiljön gäller inte [Lantmäteriets servicenivååtaganden för tillgänglighet](#). De gäller först vid övergång till skarp användning i produktionsmiljö.

Provtiden kan vid behov förlängas. Vid önskemål om förlängning ska Lantmäteriets geodatasupport@lm.se alternativt partner@lm.se kontaktas innan den ursprungliga avtalstiden löper ut.

7 Avgifter

Licensavgifter framgår av Lantmäteriets föreskrifter om avgifter för grundläggande geografisk information och fastighetsinformation, inklusive geodetisk information och pantbrevsinformation ([LMFS](#)) samt [Avgifter och levnansinformation för Lantmäteriets geodata](#).

För följdprodukter där Lantmäteriets geodata ingår i bearbetad form som en del i produkten, regleras avgiftens storlek i följdproduktavtal. För att teckna följdproduktavtal krävs att ett vidareförädlaravtal finns.

Hur beräkning av licensavgifter sker beskrivs i [Anvisningar för vidareförädlare, Del 2 – 5](#).

8 Geodatasamverkan

[Geodatasamverkan](#) är ett användaravtal som underlättar tillgången till avgiftsbelagda geodata från Lantmäteriet och Sjöfartsverket. Avtalet ger tillgång till ett samlat utbud mot en årsavgift.

Myndigheter, regioner, kommuner och organisationer med offentlig uppgift kan teckna användaravtal för Geodatasamverkan. De får då tillgång till geodata och tjänster för offentlig användning.

Mer om Geodatasamverkan finns att läsa i [Anvisningar för vidareförädlare, Del 6; Samverkan](#).

9 Lagring och/eller bearbetning utanför EU/EES och lagring och/eller bearbetning hos extern leverantör, till exempel genom användning av så kallade molntjänster eller dedikerad server

Vid tillgång till **geografisk information** är Lantmäteriets rekommendation att **lagring av informationen** ska ske på egna medier inom EU/EES-området. Möjlighet finns dock att lagra sådan information även på medier som finns utanför EU/EES. Lagring av geografisk information kan även ske genom att anlita externa leverantörer för lagring och/eller bearbetning. Licensstagaren har emellertid ett långtgående eget ansvar för att säkerställa att Lantmäteriets immaterialrättsliga rättigheter skyddas och ett ansvar att agera vid eventuella misstankar om intrång.

Om den geografiska informationen innehåller personuppgifter gäller i stället det som sägs nedan om lagring av fastighetsinformation.

Lantmäteriet tillämpar en restriktiv hållning till frågan om **lagring av fastighetsinformation** (bland annat information från fastighetsregistret) på medier utanför EU/EES eller genom anlitan av externa leverantörer för lagring och/eller bearbetning. Sådan lagring och/eller bearbetning är endast tillåten om Lantmäteriet godkänner detta genom ett särskilt beslut och på de villkor, krav och förutsättningar som Lantmäteriet ställer för att skydda personlig integritet, säkerhet, immaterialrättsliga rättigheter med mera.

Lagring av personuppgifter måste alltid ske i enlighet med GDPR och kompletterande svensk lagstiftning. Det är den personuppgiftsansvarige som ska se till att lagring av personuppgifter sker enligt gällande lagstiftning. Så snart Lantmäteriets fastighetsinformation har levererats till vidareförädlaren blir denne personuppgiftsansvarig och är då skyldig att säkerställa att lagring sker på lagligt sätt. Detta gäller oavsett om uppgifterna lagras internt eller externt.

10 Användning av geodata i projekt

Slutanvändares användning av geodata i projekt regleras antingen via licens (användaravtal) för Geodatasamverkan eller genom slutanvändaravtal. Varje slutanvändare ska ha egen licens för all geodata som ska användas i projektet. För fastighetsinformation krävs ändamålsprövning innan tillhandahållande.

11 Avgiftsfria geodata

Lantmäteriet har beslutat att tillhandahålla vissa geodataprodukter som öppna data. Geodataprodukter som tillhandahålls som öppna data görs tillgängliga med licensen [Creative Commons CC0](#).

CC0 innebär att slutanvändaren får använda, sprida, göra om, modifiera och bygga vidare på Lantmäteriets öppna data – även i kommersiella sammanhang utan några restriktioner eller avgifter.

Från den 1 februari 2025 så tillhandahåller Lantmäteriet avgiftsfria geodata enligt lag (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. I samband med det har vissa av Lantmäteriets geodataprodukter fått [nya användningsvillkor](#):

- [Användningsvillkor för värdefulla datamängder](#)
- [Användningsvillkor för värdefulla datamängder som innehåller personuppgifter](#)
- [Användningsvillkor för Hydrografi Nedladdning](#)

12 Avgiftsfria geodata till statliga myndigheter som inte är affärsverk

Från och med den 1 juli 2017 får statliga myndigheter tillgång till fastighetsinformation och viss geografisk information avgiftsfritt, dvs. utan kostnad för licens och leverans, för användning inom det offentliga uppdraget.

I budgetpropositionen inför 2017 fick Lantmäteriet extra anslag för att tillhandahålla geodata utan avgift till statliga myndigheter. De geodata som berörs är information från fastighetsregistret samt viss geografisk information, se sammanställd [produktförteckning](#) gällande berörda geodata som finns tillgängliga för statliga myndigheter under webbsidan [Jag vill använda geodata i offentlig verksamhet \(offentlig användning\)](#).

Geodata får användas i enlighet med licensvillkoren för offentlig användning.

Undantagna från avgiftsfriheten är de statliga affärsverken. Närmare information finns under 30 § andra stycket i [förordning \(2009:946\) med instruktion för Lantmäteriet](#).

För tillgång till geodataprodukter som innehåller information från fastighetsregistret krävs fortfarande ändamålsprövning.

13 Avgiftsfria geodata till kommunala räddningstjänster/räddningsförbund och ambulansverksamheter inom region och landsting

Från och med den 15 juni 2017 är ett urval geodataprodukter avgiftsfria dvs. utan kostnad för licens och leverans för offentlig användning av ambulansverksamheter inom region samt kommunala räddningstjänster/ räddningsförbund. Beskrivning av vilka datamängder som ingår avgiftsfritt finns på Lantmäteriets webb på sidan [Geodata utan kostnad för ambulans- och räddningstjänstverksamhet](#).

Lantmäteriet erbjuder dessa datamängder avgiftsfritt för att underlätta tillgången till enhetliga och aktuella datamängder som möjliggör en effektiv räddnings- och ambulansverksamhet.

Produkterna får användas i enlighet med slutkundsvillkor för offentlig användning för ambulans- och räddningstjänstverksamheter. Det är endast kommunal räddningstjänst/räddningsförbund och ambulansverksamhet inom region som kan teckna denna typ av avtal.

För tillgång till geodataprodukter som innehåller information från fastighetsregistret krävs ändamålsprövning.

Mer om avgiftsfria geodata för offentlig användning av ambulansverksamheter inom region samt kommunala räddningstjänster/räddningsförbund finns att läsa i [Anvisningar för vidareförädlare, Del 6; Samverkan](#).

14 Förändringsförteckning

Tabell 1. Tidpunkt av ändringar, versionsnummer samt typ av ändring.

Senaste ändring	Version	Typ av ändring
2025-08-26	2.7	Avsnitt 2 – Justerat texten (punkterna) kring de av Lantmäteriets geodata som är undantagna från kravet på licensavtal inför användning Avsnitt 4 – Tagit bort de textdelar som handlar om begränsad vidareförädling, eftersom den varianten inte finns längre. Avsnitt 5.2.1 och 5.2.4 – Kompletterat med att det gäller avgiftsbelagd geodata. Avsnitt 8 – Förtydligat att det är avgiftsbelagd geodata från Lantmäteriet och Sjöfartsverket.

Senaste ändring	Version	Typ av ändring
		Avsnitt 11 – Tagit bort avsnittet om EU-projekt. Liknande text finns i avsnittet om ”Användning av geodata i projekt” som finns i avsnitt 10. Omnumrering av efterföljande avsnitt.
2023-10-03	2.6	Avsnitt 5.2 – Lagt till information om avtalsvillkoren som gäller för produkter som beställs i Geotorget.
2023-10-03	2.6	Avsnitt 6 – Tagit bort undantaget för ändamålsprövning vad gäller byggnad, belägenhetsadress och fastighetsbeteckning. Detta gäller inte längre. Allt ska prövas.
2022-12-30	2.5	Genomgående uppdaterat länkar i dokumentet.
2022-12-30	2.5	Avsnitt 2 – Justerat och formulerat om texten i syfte att förtydliga.
2022-12-30	2.5	Avsnitt 5.2.4 – Justerat förklarande texten kring offentlig verksamhet kontra konkurrensutsatt verksamhet.
2022-12-30	2.5	Avsnitt 9 – Förtydligat texten kring GDPR, lagring samt personuppgiftsansvarig.
2022-01-01	2.4	Avsnitt 5.2.1 – Kompletterat text i syfte att förtydliga, ”För tillhandahållande av geodata som utgör personuppgifter krävs prövning av ändamålet med behandlingen för varje bolag.”
2022-01-01	2.4	Avsnitt 7 – Smärre textjusteringar.
2022-01-01	2.4	Avsnitt 8 – Smärre textjusteringar.
2022-01-01	2.4	Avsnitt 12 – Smärre textjusteringar i sista stycket.
2022-01-01	2.4	Avsnitt 13 – Kompletterat text och länkhänvisning i andra stycket.
2022-01-01	2.4	Avsnitt 14 – Förtydligat länkhänvisningen i andra stycket.

Senaste ändring	Version	Typ av ändring
2021-10-01	2.3	Avsnitt 6, 9 och 12-14 – Textjusteringar i syfte att förtydliga.
2021-07-09	2.2	Avsnitt 1 – Justerat texten i syfte att förtydliga för avsnittet som gäller ”Den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) och lagen (2000:224) om fastighetsregister (FRL)”
2021-07-09	2.2	Avsnitt 5 – Justerat texten under avsnittet 5.1.1, den delen som gäller koncernbolag (berörda bolag samt avtalsvillkor). Under avsnittet 5.2.4 tagit bort ordet ”landsting” eftersom det heter ”region” numera.
2021-07-09	2.2	Avsnitt 9 – Justerat texten i syfte att förtydliga.
2021-07-09	2.2	Avsnitt 10 och 11 – Tagit bort ordet ”datadelningslicens” och ersatt/förtydligat med ”licens (användaravtal) för Geodatasamverkan”.
2021-07-09	2.2	Avsnitt 14 – Tagit bort ordet ”landsting” eftersom det heter ”region” numera.
2021-01-01	2.1	Ändringar pga förändrad affärsmodell för geografisk information.
2021-01-01	2.1	Avsnitt 4 – tagit bort texten om Enkel vidareförädlare som hänger ihop med Medgivandet som tidigare krävts för viss spridning.
2021-01-01	2.1	Avsnitt 5 – under avsnittet 5.2.4 har textavsnittet om KLM-kommuner och GSD-Fastighetskartan tagits bort. De KLM-kommuner som behöver tillgång till fastighetsindelning (utan licensavgift) får det via RegisterkarteGML och DRK-platsen.
2021-01-01	2.1	Avsnitt 9 - förtydligande av text samt att under andra stycket som gäller fastighetsinformation, har en mening lagts till: ”Sådan lagring är endast tillåten om

Senaste ändring	Version	Typ av ändring
		Lantmäteriet godkänner detta genom ett särskilt beslut.”
2020-09-22	2.0	Ny version anpassad enligt tillgänglighetsdirektivet.